

Voices through Water

Sada nástrojů pro kreativní a aktivistické metodiky

Co-funded by
the European Union

Číslo projektu: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo OeAD-GmbH. Evropská unie ani OeAD-GmbH za ně nemohou nést odpovědnost.

Voices through water © je licencováno pod
[Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Tvorba krátkého dokumentárního filmu s osobním příběhem

Umělecká činnost, obhajoba, aktivismus

Tato aktivita provede účastníky procesem tvorby krátkého dokumentárního filmu, který propojuje osobní cestu s hlubšími společenskými tématy. Inspirací je film Stely Joudal „3 days“ (Film_3 DAYS_My Elections_My EU_Stela Joudal.mov), která vytvořila dvojí portrét své cesty na Lampedusu v kontrastu s příběhem mladého uprchlíka. Účastníci se naučí, jak naplánovat, natočit, sestříhat a distribuovat svůj vlastní krátký dokumentární film, který zkoumá osobní zkušenosti v kontextu širších společenských problémů.

Cíl/záměr

Cílem aktivity je:

- Naučit se základy dokumentárního filmu od konceptu po distribuci
- Zpracovat osobní zkušenosti prostřednictvím uměleckého vyjádření
- Propojovat osobní příběhy s širšími společenskými tématy
- Rozvíjet kritické myšlení a dovednosti pro výzkum
- Budovat sebevědomí při prezentaci vlastní práce
- Vytvořit smysluplný dokument, který může ovlivnit vnímání důležitých otázek
- Naučit se základy etického přístupu k citlivým tématům

Cílová skupina

Mladí dospělí, všichni, kdo se zajímají o dokumentární film a společenské otázky
1–8 účastníků (ideálně 3–5, aby si poskytovali navzájem podporu a sdíleli zkušenosti)

Potřebný čas

Celková délka procesu je 3–6 měsíců (v závislosti na rozsahu projektu)

Plánování a příprava: 2–4 týdny

Natáčení: 1–4 týdny (v závislosti na délce cesty/projektu)

Postprodukce: 4–8 týdnů

Distribuce: průběžně po dokončení

Workshop: 3–4 hodiny

Podrobný návod

Fáze 1 – Plánování a koncepce

2–4 týdny

V rámci projektu „My Elections–My EU!“ jsme se zaměřili na téma klimatické změny a migrace. Určili jsme si témata a perspektivy, které nás na tomto tématu nejvíce zajímaly, a poté jsme hledali osobní spojitost s daným tématem. Zabývali jsme se otázkou, s kým chceme náš příběh vizuálně propojit, pomocí storyboardu atd. Poté jsme zdokumentovali naše zážitky z cest na ostrov Lampedusa, k jezeru Zicksee, do Bruselu a do našich domovských zemí.

Fáze 2 – ředběžný výzkum

1–2 týdny

Poté jsme zjišťovali informace o daném tématu, získávali poznatky od pracovníků a pracovníc nevládních organizací, od odborníků a odbornic na dané téma a umělců a umělekyn a prováděli rozhovory s místními obyvateli.

Fáze 3 – Natáčení

1–4 týdny

- Natáčejte dlouhé záběry – budou se vám hodit při střihání
- Dokumentujte celý proces, včetně příprav a reflexí
- Zaznamenávejte autentické momenty a emoce
- Naplánujte si ilustrační (doplňkové) záběry

Fáze 4 – Podrobný výzkum

2–3 týdny

- Pokračujte s vyhledáváním informací i po natáčení
- Ověřujte fakta a snažte se získat více pohledů na dané téma
- U citlivých témat zvažte etické aspekty zpracování

Fáze 5 – Střih a postprodukce

4–6 týdnů

- Následně umělec pomáhal zúčastněným s editací jejich materiálu – do podoby krátkých videí nebo krátkých dokumentů.
- Vyberte materiál a vytvořte přibližnou verzi
 - Ukažte rozpracovanou verzi cílovému publiku a požádejte o zpětnou vazbu
 - Dokončete vizuální a zvukovou postprodukci
 - Vytvořte finální verzi filmu

Fáze 6 – Distribuce

probíhá

- Vyhledejte vhodná místa pro promítání (festivally, školy, prostory nevládních organizací)
- Připravte si prezentaci filmu a diskuzi na dané téma
- Využijte sociální sítě a online platformy

Životní prostředí

Různé – část práce se odehrává venku (natáčení), část ve studiu s přístupem k počítačům s editačním softwarem (postprodukce). Pro workshopy/prezentace je potřeba vhodná místnost s projektorem a možností přehrávání videa.

Tipy pro trenéra

- Zdůrazněte důležitost etického přístupu, zejména při práci s citlivými tématy.
- Vedte zúčastněné k tomu, aby měli potřebnou sebedůvěru a nebáli se experimentovat.
- Připomenejte jim, že dlouhé záběry jsou lepší než krátké – při střihu to pak jistě ocení.
- Pomozte zúčastněným najít rovnováhu mezi osobním příběhem a širším kontextem.
- Zdůrazněte význam důkladného výzkumu – lidé od nich budou očekávat odborné znalosti.
- Nabádejte je, aby si hledali mentory nebo zkušenější filmové tvůrce.
- Připravte zúčastněné na to, že tento proces bude dlouhý a náročný, ale velmi obohacující.

Komentář

Tato aktivita je obzvláště přínosná pro mladé lidi, kteří hledají způsoby, jak prostřednictvím filmu vyjádřit své zážitky. Kombinací osobního příběhu s širším společenským tématem vznikají autentické a působivé dokumenty. Účastníci často zjišťují, že proces natáčení filmu jim pomáhá zpracovávat vlastní zážitky a hlouběji porozumět složitým tématům. Je důležité zúčastněné připravit na to, že dobrý dokumentární film vyžaduje čas, trpělivost a důkladnou přípravu. Úspěch Stely Joudal, která byla oceněna na svém prvním festivalu, ukazuje, že autentické příběhy mohou oslovit jak publikum, tak i odbornou veřejnost.

Materiály

Vybavení

- Nahrávací zařízení (smartphone, fotoaparát s funkcí nahrávání videa nebo profesionální kamera)
- Mikrofon pro kvalitní zvuk (externí nebo vestavěný)
- Stabilizátor nebo stativ (volitelné)
- Dostatečná paměť/paměťové karty
- Kvalita vs. praktičnost

Software

- Editační program
- Počítač s dostatečným výkonem

Ostatní

- Notebook pro plánování
- Přístup k internetu pro výzkum

Alternativa

- Kolektivní verze: Skupina zúčastněných vytvoří film společně, přičemž každý přispěje svým osobním příběhem.
- Online verze: Film lze vytvořit i z domova, bez nutnosti cestování.
- Kratší verze: Místo dlouhého dokumentu vytvořte sérii krátkých videí na sociální síť.
- Tematické varianty: Zaměřte se na další společenská témata (změna klimatu, sociální nerovnosti, technologie).
- Formát workshopu: Týdenní intenzivní workshop s rychlým procesem od konceptu po hrubý střih.

Zdroj

Inspirováno zkušenostmi Stely Joudal s natáčením dokumentárního filmu v rámci projektu „My Elections-My EU!“ v kombinaci s principy dokumentárního filmu a etického vyprávění.